

IN PAULUS' VOETSPOREN (13)

Paulus in 'Handelingen'

terugblik

- ❑ Handelingen 13 en 14 beschrijft Paulus' eerste zendingsreis (47/48 AD). Beginnend in Antiochië (in plaats van ... Jeruzalem) en daar ook weer eindigend.

terugblik

- ❑ Handelingen 13 en 14 beschrijft Paulus' eerste zendingsreis (47/48 AD). Beginnend in Antiochië (in plaats van ... Jeruzalem) en daar ook weer eindigend.
- ❑ Paulus en Barnabas geven verslag van "de deur van geloof" die God geopend had voor de natiën.

Handelingen 15

¹ En sommigen, uit Judea gekomen, leerden de broeders:
Indien gij u niet besnijden laat naar het gebruik van Mozes, kunt gij niet behouden worden.

God had een "deur van *geloof*" voor de natiën geopend maar sommigen wilden hen *judaïseren* (> term gebruikt in Gal.2:14)

KAI	TINEC	KATEΛΘONTEC	ΑΠΟ	ΤΗΣ	ΙΟΥΔΑΙΑC
en	sommigen	omlaag-komende	van-af	het	Judea
en	sommigen	gekomen	uit	–	Judéa

Handelingen 15

¹ En sommigen, uit Judea gekomen,
leerden de broeders:

Indien gij u niet besnijden laat
naar het gebruik van Mozes,
kunt gij niet behouden worden.

[leerden of onderwezen]

ΕΔΙΔΑΚΚΟΝ ΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ

onderwezen de broeders

leerden de broeders

Handelingen 15

¹ En sommigen, uit Judea gekomen, leerden de broeders:

Indien gij u niet besnijden laat
naar het gebruik van Mozes,
kunt gij niet behouden worden.

= zoals in de boeken van Mozes onderwezen

ΟΤΙ	ΕΑΝ	ΜΗ	ΠΕΡΙΤΜΗΘΗΤΕ
dat	in-het-geval-dat	toch-niet	(dat)-jullie-besneden-zullen-worden
-	indien	niet	gij laat u besnijden

ΤΩ	ΕΘΕΙ	ΤΩ	ΜΩΥΣΕΩΣ
in-het	gebruik	het	van-Mozes
naar het	gebruik	van	Mozes

Handelingen 15

¹ En sommigen, uit Judea gekomen, leerden de broeders:
Indien gij u niet besnijden laat naar het gebruik van Mozes, kunt gij niet behouden worden.

[> buiten het volk Israëel om, geen behoud]

OY	ΔΥΝΑCΘΕ	CΩΘΗΝΑΙ
niet	jullie-kunnen~	~gered-woorden
niet	gij kunt	behouden worden

Handelingen 15

² En toen er van de zijde
van Paulus en Barnabas
geen gering verzet
en tegenspraak tegen hen ontstond...

Galaten 2:4,5:

Wij zijn voor hen
geen ogenblik gedwee uit de weg gegaan,
opdat de waarheid van het evangelie
ook verder bij u zou blijven.

ΓΕΝΟΜΕΝΗC	ΔΕ	CΤΑCΕΩC	ΚΑΙ	ΖΗΤΗCΕΩC	ΟΥΚ	ΟΛΙΓΗC
van-wordende~	echter	oproer	en	kwestie	niet	weinig
toen er ontstond	en	verzet	en	tegenspraak	geen	gering

ΤΩ	ΠΑΥΛΩ	ΚΑΙ	ΤΩ	ΒΑΡΝΑΒΑ	ΠΡΟC	ΑΥΤΟΥC
bij-de	Paulus	en	bij-de	Barnabas	naar-toe	hen
van de zijde van	Paulus	en	-	Barnabas	tegen	hen

Handelingen 15

² ... droegen zij Paulus en Barnabas
en nog enigen van hen op
zich tot de apostelen
en oudsten te Jeruzalem te begeven
naar aanleiding van dit geschil.

[= de Judaïsten en hun medestanders]

ΕΤΑΖΑΝ	ΑΝΑΒΑΙΝΕΙΝ	ΠΑΥΛΟΝ	ΚΑΙ	ΒΑΡΝΑΒΑΝ
zij-verordenen	omhoog-te-gaan	Paulus	en	Barnabas
zij droegen op	zich te begeven	Paulus	en	Barnabas

ΚΑΙ	ΤΙΝΑΣ	ΑΛΛΟΥΣ	ΕΞ	ΑΥΤΩΝ
en	enige	anderen	van-uit	hen
en	enigen	nog	van	hen

Handelingen 15

² ... droegen zij Paulus en Barnabas en nog enigen van hen op zich tot de apostelen en oudsten te Jeruzalem te begeven naar aanleiding van dit geschil.

[maar Paulus had een ander motief:
[hij ging op grond van een openbaring >]

ΠΡΟΣ	ΤΟΥΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ	ΚΑΙ	ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ	ΕΙΣ
naar-toe	de	afgevaardigden	en	oudsten	tot-in
tot	de	apostelen	en	oudsten	te

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΠΕΡΙ	ΤΟΥ	ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ	ΤΟΥΤΟΥ
Jeruzalem	aangaande	het	vraagstuk	dit
Jeruzalem	naar aanleiding van	-	geschil	dit

Galaten 2

- ¹ Daarna ging ik
na verloop van veertien jaar
weder naar Jeruzalem
met Barnabas en nam ook Titus mede;
² en ik ging op grond van een openbaring.

[lett. ik echter...]

ΑΝΕΒΗΝ

ik-ging-omhoog

ik ging

ΔΕ

echter

en

ΚΑΤΑ

overeenkomstig

op grond van

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΝ

onthulling

een openbaring

Handelingen 15

³ Zij reisden dan, nadat hun door de gemeenten uitgeleide gedaan was, door Fenicie en Samaria, en bereidden met hun verhaal van de bekering der heidenen al de broeders grote blijdschap.

ΟΙ	ΜΕΝ	ΟΥΝ	ΠΡΟΤΕΜΦΘΕΝΤΕΣ
degenen	inderdaad	dan	voort-gezonden-wordende
zij	-	dan	nadat hun uitgeleide gedaan was

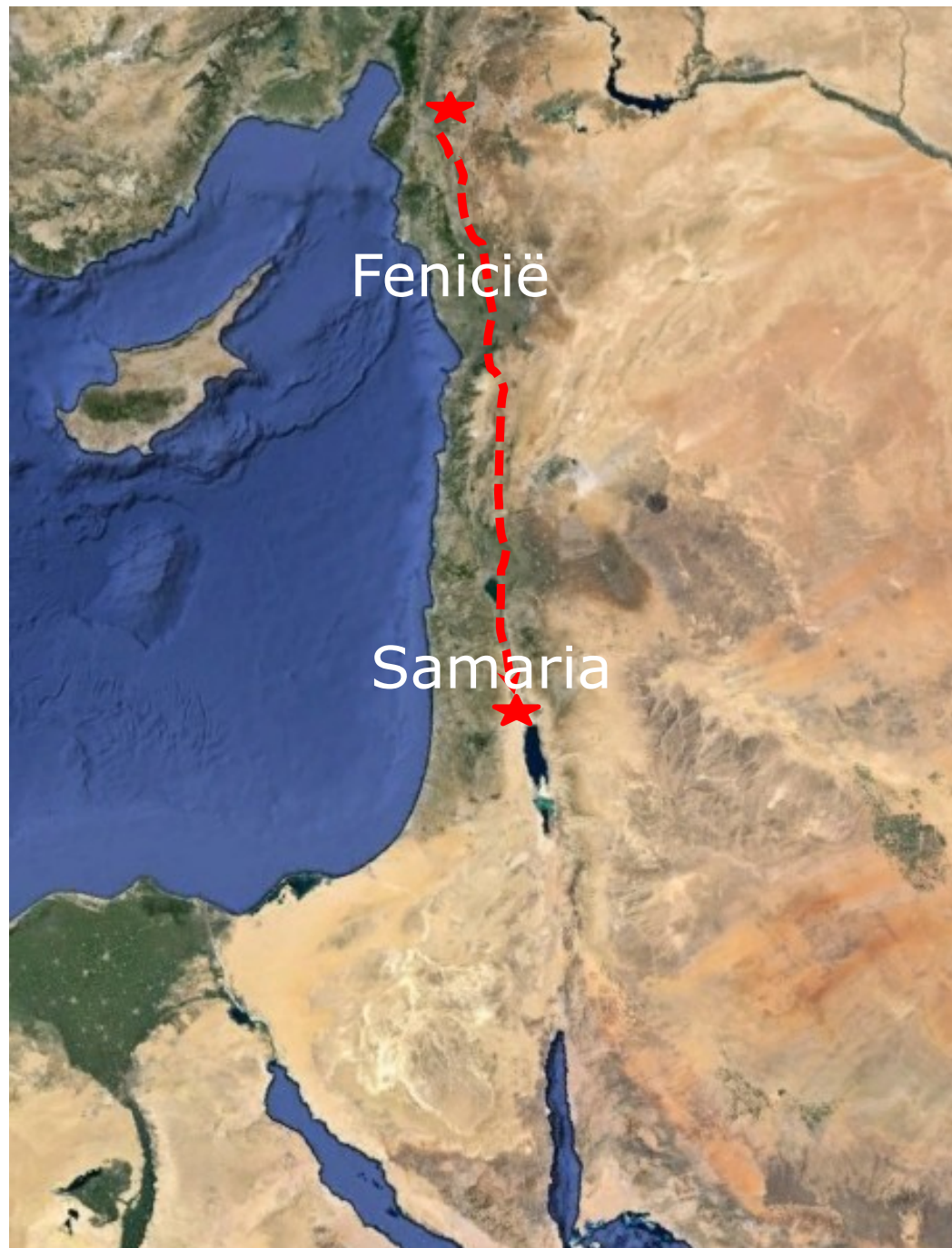
ΥΠΟ	ΤΗΣ	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
onder	de	uitgeroepen-vergadering
door	de	gemeente

Handelingen 15

³ Zij reisden dan, nadat hun door de gemeenten uitgeleide gedaan was, door Fenicie en Samaria, en bereidden met hun verhaal van de bekering der heidenen al de broeders grote blijdschap.

ΔΙΗΡΧΟΝΤΟ	ΤΗΝ	ΤΕ
kwamen-doorheen~	het	bovendien
reisden door	-	-

ΦΟΙΝΙΚΗΝ	ΚΑΙ	ΣΑΜΑΡΕΙΑΝ
Fenicië	en	Samaria
Fenicië	en	Samaria

Handelingen 15

³ Zij reisden dan, nadat hun door de gemeenten uitgeleide gedaan was, door Fenicie en Samaria, en bereidden met hun verhaal van de bekering der heidenen al de broeders grote blijdschap.

'bekering' (epistrophe) niet alleen i.v.m. Israël;
15:19; 1Thes.1:9

ΕΚΔΗΓΟΥΜΕΝΟΙ	ΤΗΝ	ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΝ	ΤΩΝ	ΕΘΝΩΝ
gedetailleerd-vertellende~	de	bekering	van-de	natiën
met hun verhaal	van de	bekering	der	heidenen

ΚΑΙ	ΕΠΟΙΟΥΝ	ΧΑΡΑΝ	ΜΕΓΑΛΗΝ	ΠΑΣΙΝ	ΤΟΙΣ	ΑΔΕΛΦΟΙΣ
en	zij-maakten	vreugde	grote	bijalle	de	broeders
en	bereidden	blijdschap	grote	al	de	broeders

Handelingen 15

⁴ En te Jeruzalem aangekomen,
werden zij door de gemeente,
de apostelen en de oudsten ontvangen
en vermeldde al wat God
met hen gedaan had.

ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΙ	ΔΕ	ΕΙΣ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
laankomende~	echter	tot-in	Jeruzalem
aangekomen	en	te	Jeruzalem

Handelingen 15

⁴ En te Jeruzalem aangekomen,
werden zij door de gemeente,
de apostelen en de oudsten ontvangen
en vermeldde al wat God
met hen gedaan had.

in ieder geval:

Jakobus, Petrus en Johannes; Gal.2:9

ΠΑΡΕΔΕΧΘΗCAN	ΑΠΟ	ΤΗΣ	ΕΚΚΛΗΣΙΑC
zij-werden-aangenomen	van-af	de	uitgeroepen-vergadering
zij werden ontvangen	door	de	gemeente

ΚΑΙ	ΤΩΝ	ΑΠΟCΤΟΛΩΝ	ΚΑΙ	ΤΩΝ	ΠΡΕCΒΥΤΕΡΩΝ
en	de	afgevaardigden	en	de	oudsten
-	de	apostelen	en	de	oudsten

Handelingen 15

4 En te Jeruzalem aangekomen,
werden zij door de gemeente,
de apostelen en de oudsten ontvangen
en vermeldden al wat God
met hen gedaan had.

> onloochenbaar gezien de wondertekenen;
een bewijs voor *Israël* dat "het heil Gods
naar de natiën was gezonden" (28:28)

ΑΝΗΓΓΕΙΛΑΝ	ΤΕ	ΟΧΑ
zij-verkondigen	bovendien	zoveel-als
vermelden	en	al wat

Ο	ΘΕΟΣ	ΕΠΟΙΗCΕΝ	ΜΕΤ	ΑΥΤΩΝ
de	God	doet	met	hen
-	God	had gedaan	met	hen

Handelingen 15

⁵ Maar er stonden
uit de partij der Farizeeen enigen op,
die gelovig geworden waren, en zeiden,
dat men hen moest besnijden
en gebieden de wet van Mozes te houden.

"de meest nauwgezette partij van onze godsdienst";
Hand.26:5

ΕΞΑΝΕΚΤΗCAN	ΔΕ	ΤΙΝΕC	ΤΩΝ	ΑΠΟ
uit-op-staande	echter	enigen	van-degenen	van-af
er stonden op	maar	enigen	-	uit

ΤΗC	ΑΙΡΕCΕΩC	ΤΩΝ	ΦΑΡΙCΑΙΩΝ
de	groepering	van-de	Farizeeën
de	partij	der	Farizeeën

Handelingen 15

⁵ Maar er stonden
uit de partij der Farizeeen enigen op,
die gelovig geworden waren, en zeiden,
dat men hen moest besnijden
en gebieden de wet van Mozes te houden.

ΠΕΠΙΣΤΕΥΚΟΤΕΣ

geloofd-hebbende

die gelovig geworden waren

ΛΕΓΟΝΤΕΣ

!zeggende

en zeiden

Handelingen 15

⁵ Maar er stonden
uit de partij der Farizeeen enigen op,
die gelovig geworden waren, en zeiden,
dat men hen moest besnijden
en gebieden de wet van Mozes te houden.

= de gelovigen uit de natiën
i.c. Titus die Paulus had meegenomen (Gal.2:3)

ΟΤΙ	ΔΕΙ	ΠΕΡΙΤΕΜΝΕΙΝ	ΑΥΤΟΥΣ
dat	het-is-bindend	te-besnijden	hen
dat	men moest	besnijden	hen

ΠΑΡΑΓΓΕΛΛΕΙΝ	ΤΕ	ΤΗΡΕΙΝ	ΤΟΝ	ΝΟΜΟΝ	ΜΩΥΣΕΩΣ
opdracht-te-geven	bovendien	te-bewaren	de	wet	van-Mozes
gebieden	en	te houden	de	wet	van Mozes

Handelingen 15

⁶ En de apostelen
en de oudsten vergaderden
om deze aangelegenheid te overwegen.

geen besloten vergadering:
zie 15:12 ("de menigte") en 15:22

CYNHXΘHCAN	TE	OI	ΑΠΟCΤΟΛΟΙ	KAI	OI	ΠΡΕCΒΥΤΕΡΟΙ
werden-verzameld	bovendien	de	afgevaardigden	en	de	oudsten
vergaderden	en	de	apostelen	en	de	oudsten

ΙΔΕΙΝ	ΠΕΡΙ	ΤΟΥ	ΛΟΓΟΥ	ΤΟΥΤΟΥ
om-waar-te-nemen	aangaande	het	woord	dit
om te overwegen	-	-	aangelegenheid	deze

Handelingen 15

⁶ En de apostelen
en de oudsten vergaderden
om deze aangelegenheid te overwegen.

lett. dit *woord
> voorgaande vers

CYNHXΘHCAN	TE	OI	ΑΠΟCΤΟΛΟΙ	KAI	OI	ΠΡΕCΒΥΤΕΡΟΙ
werden-verzameld	bovendien	de	afgevaardigden	en	de	oudsten
vergaderden	en	de	apostelen	en	de	oudsten

ΙΔΕΙΝ	ΠΕΡΙ	ΤΟΥ	ΛΟΓΟΥ	ΤΟΥΤΟΥ
om-waar-te-nemen	aangaande	het	woord	dit
om te overwegen	-	-	aangelegenheid	deze

Handelingen 15

⁷ En toen daarover
veel verschil van mening rees,
stond Petrus op en zeide tot hen...

ZHTHC IN	ZOEKing, kwestie	onderzoek
ZHTHCΕΩC	ZOEKing, kwestie	verschil van mening
ΕΚΖHTHCΕIC	UIT+ZOEKing, uitzoekerij	moeilijkheden
ZHTHC IC	ZOEKing, kwestie	geschil
ZHTHCΕIC	ZOEKing, kwestie	strijdvragen
ZHTHCΕIC	ZOEKing, kwestie	geschillen
ZHTHCΕΩC	ZOEKing, kwestie	tegenspraak
ZHTHCΕIC	ZOEKing, kwestie	vragen

ΠΟΛΛΗC ΔΕ ΖΗΤΗCΕΩC ΓΕΝΟΜΕΝΗC
 van-veel echter kwestie |wordende~
 veel en verschil van mening toen daarover rees

ΑΝΑCΤΑC ΠΕΤΡΟC ΕΙΠΕΝ ΠΡΟC ΑΥΤΟΥC
 -opstaande Petrus |zei naar-toe hen
 stond op Petrus en zeide tot hen

Handelingen 15

⁷ ... Mannen broeders, gij weet,
dat God van de aanvang af
mij onder u heeft verkoren,
opdat door mijn mond
de heidenen het woord van het evangelie
zouden horen en geloven.

lett. vanaf dagen van-de-begintijd
> lang geleden (± 10 jaar)

ΑΝΔΡΕΣ	ΑΔΕΛΦΟΙ	ΥΜΕΙΣ	ΕΠΙΣΤΑΘΕ
mannen !	broeders !	jullie	!zijn-op-de-hoogte~
mannen	broeders	gij	weet

ΟΤΙ	ΑΦ	ΗΜΕΡΩΝ	ΑΡΧΑΙΩΝ
dat	van-af	dagen	van-de-begintijd
dat	van .. af	-	de aanvang

Handelingen 15

⁷ ... Mannen broeders, gij weet, dat God van de aanvang af mij onder u heeft verkoren, opdat door mijn mond de heidenen het woord van het evangelie zouden horen en geloven.

> de bekering van het huis van Cornelius; Hand.10
aan *Petrus* waren "de sleutels" gegeven (Mat.16:19)

EN	YMIN	ΕΞΕΛΕΞΑΤΟ	O	ΘΕΟΣ	ΔΙΑ	ΤΟΥ	CTOMΑΤOC
in	jullie	~kiest-uit~	de	God	door	de	mond
onder	u	heeft verkoren mij	-	God	door	-	mond

MOY	ΑΚΟΥCΑΙ	ΤΑ	ΕΘΝΗ
van-mij	~te-horen	de	natiën
mijn	opdat zouden horen	de	heidenen

Handelingen 15

⁷ ... Mannen broeders, gij weet, dat God van de aanvang af mij onder u heeft verkoren, opdat door mijn mond de heidenen **het woord van het evangelie** zouden horen **en geloven**.

TON	ΛΟΓΟΝ	ΤΟΥ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ	ΚΑΙ	ΠΙΣΤΕΥΣΑΙ
het	woord	van-het	goede-bericht	en	te-geloven
het	woord	van het	evangelie	en	geloven

Handelingen 15

⁸ En God, die de harten kent, heeft getuigd door hun de heilige geest te geven evenals ook aan ons,

> lees: niet naar vleeselijke verschillen
i.c. besnijdenis - voorhuid

ΚΑΙ	Ο	ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤΗΣ	ΘΕΟΣ	ΕΜΑΡΤΥΡΗΣΕΝ	ΑΥΤΟΙΣ
en	de	kenner-van-het-hart	God	geeft-getuigenis	aan-hen
en	die	de harten kent	God	heeft getuigd	hun

ΔΟΥΣ	ΤΟ	ΠΝΕΥΜΑ	ΤΟ	ΑΓΙΟΝ	ΚΑΘΩΣ	ΚΑΙ	ΗΜΙΝ
gevende	de	geest	de	heilige	zo-als	ook	aan-ons
door te geven	de	Geest	-	Heilige	evenals	ook	aan ons

Handelingen 15

⁸ En God, die de harten kent, heeft getuigd
door hun de heilige geest te geven
evenals ook aan ons,

> "spreken in vreemde talen"
als teken voor Israël (!; 1Kor.14:21)

ΚΑΙ	Ο	ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤΗΣ	ΘΕΟΣ	ΕΜΑΡΤΥΡΗΣΕΝ	ΑΥΤΟΙΣ
en	de	kenner-van-het-hart	God	geeft-getuigenis	aan-hen
en	die	de harten kent	God	heeft getuigd	hun

ΔΟΥΣ	ΤΟ	ΠΝΕΥΜΑ	ΤΟ	ΑΓΙΟΝ	ΚΑΘΩΣ	ΚΑΙ	ΗΜΙΝ
gevende	de	geest	de	heilige	zo-als	ook	aan-ons
door te geven	de	Geest	-	Heilige	evenals	ook	aan ons

Handelingen 15

⁸ En God, die de harten kent, heeft getuigd door hun de heilige geest te geven evenals ook aan ons,

[> op de Pinksterdag (Hand.2)]

ΚΑΙ	Ο	ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤΗΣ	ΘΕΟΣ	ΕΜΑΡΤΥΡΗΣΕΝ	ΑΥΤΟΙΣ
en	de	kenner-van-het-hart	God	geeft-getuigenis	aan-hen
en	die	de harten kent	God	heeft getuigd	hun

ΔΟΥΣ	ΤΟ	ΠΝΕΥΜΑ	ΤΟ	ΑΓΙΟΝ	ΚΑΘΩΣ	ΚΑΙ	ΗΜΙΝ
gevende	de	geest	de	heilige	zo-als	ook	aan-ons
door te geven	de	Geest	-	Heilige	evenals	ook	aan ons

Handelingen 15

⁹ zonder enig onderscheid te maken
tussen ons en hen,
door het geloof hun hart reinigende.

geloof vs. rituele werken

harten vs. het vlees (uiterlijk)

reinigend vs. rituele reiniging

ΚΑΙ	ΟΥΘΕΝ	ΔΙΕΚΡΙΝΕΝ	ΜΕΤΑΞΥ	ΗΜΩΝ	ΤΕ	ΚΑΙ
en	niets	hij-maakt-onderscheid	tussen	ons	bovendien	en
en	zonder enig	onderscheid te maken	tussen	ons	-	en
ΑΥΤΩΝ	ΤΗ	ΠΙΣΤΕΙ	ΚΑΘΑΡΙΣΑC	ΤΑC	ΚΑΡΔΙΑC	ΑΥΤΩΝ
hen	in-het	geloof	reinigende	de	harten	van-hen
hen	door het	geloof	reinigende	-	hart	hun

Handelingen 15

¹⁰ Nu dan, wat stelt gij God op de proef
door een juk
op de hals der discipelen te leggen,
dat noch onze vadersen,
noch wij hebben kunnen dragen?

| > sterk: *God verzoeken! |

NYN	OYN	TI	ΠΕΙΡΑΖΕΤΕ	ΤΟΝ	ΘΕΟΝ
nu	dan	waarom?	!jullie-beproeven	de	God
nu	dan	wat	gij stelt op de proef	-	God

Handelingen 15

¹⁰ Nu dan, wat stelt gij God op de proef
door een juk
op de hals der discipelen te leggen,
dat noch onze vadersen,
noch wij hebben kunnen dragen?

vergl. Gal.5:1

Opdat wij waarlijk vrij zouden zijn,
heeft Christus ons vrijgemaakt.

Houdt dus stand

en laat u niet weder een slavenjuk opleggen.

ΕΠΙΘΕΙΝΑΙ	ΖΥΓΟΝ	ΕΠΙ	ΤΟΝ	ΤΡΑΧΗΛΟΝ	ΤΩΝ	ΜΑΘΗΤΩΝ
te-plaatsen-op	juk	op	de	nek	van-de	leerlingen
door te leggen	een juk	op	de	hals	der	discipelen

Handelingen 15

¹⁰ Nu dan, wat stelt gij God op de proef
door een juk
op de hals der discipelen te leggen,
dat noch onze vaders,
noch wij hebben kunnen dragen?

Israël was zelf niet in staat de wet te dragen
waarom dan opleggen aan anderen?

ON	OYTE	OI	ΠΑΤΕΡΕC	HMΩN
dat	noch	de	vaders	van-ons
dat	noch	-	vaderen	onze

HMΩN	OYTE	HMEIC	ICXYCAMEN	BACTACAI
van-ons	noch	wij	zijn-sterk	te-dragen
onze	noch	wij	hebben kunnen	dragen

Handelingen 15

¹¹ Maar door de genade van de Here Jezus
geloven wij behouden te worden
op dezelfde wijze als zij.

Hier volgen de laatste woorden van
Petrus in het boek 'Handelingen'...

ΑΛΛΑ	ΔΙΑ	ΤΗ	ΧΑΡΙΤΙ	ΤΟΥ	ΚΥΡΙΟΥ	ΙΗΣΟΥ
maar	door	de	genade	van-de	Heer	Jezus
maar	door	de	genade	van de	Here	Jezus

Handelingen 15

¹¹ Maar door de genade van de Here Jezus geloven wij behouden te worden op dezelfde wijze als zij.

niet de natiën moeten behouden zoals Israël
maar **omgekeerd**:
wij (=Israël) worden behouden zoals zij (=de natiën)
= DOOR DE **GENADE** VAN DE HEER JEZUS

ΠΙCΤΕΥΟΜΕΝ CΩΘΗΝΑΙ

⁊w⁊j-geloven

wij geloven

⁊gered-te-worden

behouden te worden

ΚΑΘ

overeenkomstig

op

ΟΝ

welke

dezelfde

ΤΡΟΤΟΝ ΚΑΚΕΙΝΟΙ

wijze

wijze

ook-diegenen

als zij

Handelingen 15

¹² En de gehele vergadering werd stil
en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen
wat al tekenen en wonderen God
door hen onder de heidenen gedaan had.

[lett. menigte (zie ook St.Vert.)]

ΕΣΙΓΗΣΕΝ	ΔΕ	ΠΑΝ	ΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
zwijgt	echter	alle	de	menigte
werd stil	en	gehele	de	vergadering

Handelingen 15

¹² En de gehele vergadering werd stil
en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen
wat al tekenen en wonderen God
door hen onder de heidenen gedaan had.

> Petrus betoog en conclusie maakte grote indruk

ΕΣΙΓΗΣΕΝ	ΔΕ	ΠΑΝ	ΤΟ	ΠΛΗΘΟΣ
zwijgt	echter	alle	de	menigte
werd stil	en	gehele	de	vergadering

Handelingen 15

¹² En de gehele vergadering werd stil
en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen
wat al tekenen en wonderen God
door hen onder de heidenen gedaan had.

| lett. ontvouwen, uiteenzetten |

ΚΑΙ	ΗΚΟΥΟΝ	ΒΑΡΝΑΒΑ	ΚΑΙ	ΠΑΥΛΟΥ	ΕΖΗΓΟΥΜΕΝΩΝ
en	zij-hoorden	Barnabas	en	Paulus	ontvouwende~
en	zij hoorden	Barnabas	en	Paulus	verhalen

ΟΧΑ	ΕΠΟΙΗCΕΝ	Ο	ΘΕΟΣ	ΧΗΜΕΙΑ	ΚΑΙ	ΤΕΡΑΤΑ
zoveel-als	~doet	de	God	tekenen	en	wonderen
wat al	had gedaan	-	God	tekenen	en	wonderen

Handelingen 15

¹² En de gehele vergadering werd stil
en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen
wat al tekenen en wonderen God
door hen onder de heidenen gedaan had.

[nu: om Israëel te overtuigen!]

ΚΑΙ	ΗΚΟΥΟΝ	ΒΑΡΝΑΒΑ	ΚΑΙ	ΠΑΥΛΟΥ	ΕΖΗΓΟΥΜΕΝΩΝ
en	zij-hoorden	Barnabas	en	Paulus	ontvouwende~
en	zij hoorden	Barnabas	en	Paulus	verhalen

ΟΧΑ	ΕΠΟΙΗCΕΝ	Ο	ΘΕΟΣ	ΧΗΜΕΙΑ	ΚΑΙ	ΤΕΡΑΤΑ
zoveel-als	~doet	de	God	tekenen	en	wonderen
wat al	had gedaan	-	God	tekenen	en	wonderen

Handelingen 15

¹² En de gehele vergadering werd stil en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen wat al tekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.

EN	TOIC	EΘNECIN	ΔΙ	ΑΥΤΩΝ
in	de	natiën	door	hen
onder	de	heidenen	door	hen

Handelingen 15

¹³ En nadat dezen uitgesproken waren,
nam Jakobus het woord en zeide:
Mannen broeders, hoort naar mij!

[= "de broeder des Heren"; Gal.1:19]

ΜΕΤΑ	ΔΕ	ΤΟ	ΣΙΓΗΣΑΙ	ΑΥΤΟΥΣ	ΑΠΕΚΡΙΘΗ
na	echter	het	te-zwijgen	hen	antwoordde
nadat	en	-	waren uitgesproken	dezen	nam het woord

ΙΑΚΩΒΟΣ	ΛΕΓΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	ΑΔΕΛΦΟΙ	ΑΚΟΥΣΑΤΕ	ΜΟΥ
Jakobus	!zeggende	mannen!	broeders!	hoort!	mij
Jacobus	en zeide	mannen	broeders	hoort	naar mij

Handelingen 15

¹⁴ Simeon heeft uiteengezet,
hoe God van meet aan
erop bedacht geweest is
een volk voor zijn naam
uit de heidenen te vergaderen.

| = Petrus; 2Petr.1:1 |

ΣΥΜΕΩΝ ΕΞΗΓΗCΑΤΟ

Simeon

˘ontvouw˘t

Simeon

heeft uiteengezet

Handelingen 15

¹⁴ Simeon heeft uiteengezet,
hoe God van meet aan
erop bedacht geweest is
een volk voor zijn naam
uit de heidenen te vergaderen.

lett. eerst
in 15:16 "daarna"

ΚΑΘΩΣ	ΠΡΩΤΟΝ	Ο	ΘΕΟΣ	ΕΠΕΣΚΕΥΑΤΟ
zo-als	eerst	de	God	~ziet-om-naar~
hoe	van meet aan	-	God	erop is bedacht geweest

Handelingen 15

¹⁴ Simeon heeft uiteengezet,
hoe God van meet aan
erop bedacht geweest is
een volk voor zijn naam
uit de heidenen te vergaderen.

lett. ziet-om-naar
in LXX: Ruth 1:6

ΚΑΘΩΣ ΠΡΩΤΟΝ Ο ΘΕΟΣ ΕΠΕΣΚΕΥΑΤΟ

zo-als eerst de God -ziet-om-naar~

hoe van meet aan - God erop is bedacht geweest

ΛΑΒΕΙΝ	ΕΞ	ΕΘΝΩΝ	ΛΑΟΝ	ΤΩ	ΟΝΟΜΑΤΙ	ΑΥΤΟΥ
lom-te-nemen	van-uit	natiën	volk	voor-de	naam	van-hem
te vergaderen	uit	de heidenen	een volk	voor	naam	zijn

Handelingen 15

¹⁴ Simeon heeft uiteengezet,
hoe God van meet aan
erop bedacht geweest is
een volk voor zijn naam
uit de heidenen te vergaderen.

ΚΑΘΩΣ ΠΡΩΤΟΝ Ο ΘΕΟΣ ΕΠΕΣΚΕΥΑΤΟ

zo-als eerst de God -ziet-om-naar~

hoe van meet aan - God erop is bedacht geweest

ΛΑΒΕΙΝ ΕΞ ΕΘΝΩΝ ΛΑΟΝ ΤΩ ΟΝΟΜΑΤΙ ΑΥΤΟΥ
om-te-nemen van-uit natiën volk voor-de naam van-hem
te vergaderen uit de heidenen een volk voor naam zijn

Handelingen 15

¹⁵ En hiermede stemmen overeen
de woorden der profeten,
gelijk geschreven staat:

[in Amos 9:11,12]

ΚΑΙ	ΤΟΥΤΩ	ΣΥΜΦΩΝΟΥCΙΝ	ΟΙ	ΛΟΓΟΙ
en	met-deze-dingen	stemmen-overeen	de	woorden
en	hiermede	stemmen overeen	de	woorden

ΤΩΝ	ΠΡΟΦΗΤΩΝ	ΚΑΘΩC	ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ
van-de	profeten	zo-als	het-is-geschreven~
der	profeten	gelijk	staat geschreven

Handelingen 15

¹⁶ Daarna zal Ik wederkeren
en de vervallen hut van David
weder opbouwen,
en wat daarvan is ingestort,
zal Ik weder opbouwen,
en Ik zal haar weder oprichten,

in Amos 9:11
"te dien dage"

ΜΕΤΑ	ΤΑΥΤΑ	ΑΝΑΓΤΡΕΨΩ	ΚΑΙ	ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΩ
na	deze-dingen	Ik-zal-wederkeren	en	Ik-zal-weer-opbouwen
-na	daar-	Ik zal wederkeren	en	weder opbouwen

ΤΗΝ	ΚΗΝΗΝ	ΔΑΥΙΔ	ΤΗΝ	ΠΕΠΤΩΚΥΙΑΝ
de	tent	van-David	degene	gefallen-zijnde
de	hut	van David	-	vervallen

Handelingen 15

¹⁶ Daarna zal Ik wederkeren
en de vervallen hut van David
weder opbouwen,
en wat daarvan is ingestort,
zal Ik weder opbouwen,
en Ik zal haar weder oprichten,

eerst een volk uit de natiën
daarna keert de Heer weder

META	TAYTA	ANACTPEYΩ	KAI	ANO IKOΔOMHCΩ
na	deze-dingen	lik-zal-wederkeren	en	lik-zal-weer-opbouwen
-na	daar-	Ik zal wederkeren	en	weder opbouwen

Handelingen 15

¹⁶ Daarna zal Ik wederkeren
en de vervallen hut van David
weder opbouwen,
en wat daarvan is ingestort,
zal Ik weder opbouwen,
en Ik zal haar weder oprichten,

> wederkomst

de Heer was van Israël geweken >
Hos.6:1-3

ΜΕΤΑ	ΤΑΥΤΑ	ΑΝΑΓΤΡΕΨΩ	ΚΑΙ	ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΩ
na	deze-dingen	Ik-zal-wederkeren	en	Ik-zal-weer-opbouwen
-na	daar-	Ik zal wederkeren	en	weder opbouwen

Handelingen 15

¹⁶ Daarna zal Ik wederkeren
en de vervallen hut van David
weder opbouwen,
en wat daarvan is ingestort,
zal Ik weder opbouwen,
en Ik zal haar weder oprichten,

[> het voormalige koningshuis van David]

ΜΕΤΑ	ΤΑΥΤΑ	ΑΝΑΓΤΡΕΨΩ	ΚΑΙ	ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΩ
na	deze-dingen	Ik-zal-wederkeren	en	Ik-zal-weer-opbouwen
-na	daar-	Ik zal wederkeren	en	weder opbouwen

ΤΗΝ	ΚΗΝΗΝ	ΔΑΥΙΔ	ΤΗΝ	ΠΕΠΤΩΚΥΙΑΝ
de	tent	van-David	degene	gefallen-zijnde
de	hut	van David	-	vervallen

Handelingen 15

¹⁶ Daarna zal Ik wederkeren
en de vervallen hut van David
weder opbouwen,
en wat daarvan is ingestort,
zal Ik weder opbouwen,
en Ik zal haar weder oprichten,

vergl. Hand.1:6

Here, herstelt Gij in deze tijd
het koningschap voor Israel?

ΚΑΙ	ΤΑ	ΚΑΤΕΚΚΑΜΜΕΝΑ	ΑΥΤΗΣ
en	de-dingen	geslecht-zijnde~	van-haar
en	wat is	ingestort	daarvan

ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΩ	ΚΑΙ	ΑΝΟΡΘΩΣΩ	ΑΥΤΗΝ
lik-zal-weer-opbouwen	en	lik-zal-weer-oprichten	haar
Ik zal weder opbouwen	en	Ik zal weder oprichten	haar

Handelingen 15

¹⁷ opdat het overige deel der mensen
de Here zoeke,
en alle heidenen,
over welke mijn naam is uitgeroepen,
spreekt de Here, die deze dingen doet,

> LXX, Masoretische tekst:
opdat zij beërven de rest van Edom

ΟΠΩΣ	ΑΝ	ΕΚΖΗΤΗΣΩC	ΙΝ	ΟΙ	ΚΑΤΑΛΟΙΠΟΙ
zo-dat	ook-maar	(dat)-zij-op-zoek-zouden-zijn		de	overgeblevenen
opdat	-	zoeke		het	overige deel

ΤΩΝ	ΑΝΘΡΩΠΩΝ	ΤΟΝ	ΚΥΡΙΟΝ
van-de	mensen	de	Heer
der	mensen	de	Here

Handelingen 15

¹⁷ opdat het overige deel der mensen
de Here zoeken,
en alle heidenen,
over welke mijn naam is uitgeroepen,
spreekt de Here, die deze dingen doet,

["**al** de natiën" > "daarna"

[eerst (=nu): een volk UIT de natiën; 15:14]

ΚΑΙ	ΠΑΝΤΑ	ΤΑ	ΕΘΝΗ	ΕΦ	ΟΥΣ	ΕΠΙΚΕΚΛΗΤΑΙ	ΤΟ	ΟΝΟΜΑ
en	alle	de	natiën	op	welke	is-aangeroepen~	de	naam
en	alle	-	heidenen	over	welke	is uitgeroepen	-	naam

ΜΟΥ	ΕΠ	ΑΥΤΟΥΣ	ΛΕΓΕΙ	ΚΥΡΙΟΣ	ΠΟΙΩΝ	ΤΑΥΤΑ
van-mij	op	hen	!zegt	Heer	!doende	deze-dingen
mijn	-	-	spreekt	de Here	die doet	deze dingen